

Quickscan flora en fauna

Quickscan Ff wet N319 traject Groenlo-rijkgrens

Quickscan flora en fauna

Quickscan Ff-wet N319 traject Groenlo-rijks grens

Opdrachtgever

Provincie Gelderland
T.a.v. Mevr. N. Wagener-van Swaaij
Postbus 9090
6800GX ARNHEM

Opdrachtnemer

Eelerwoude
Mossendamsdwarsweg 3
7472 DB Goor
T 0345 72 70 00
F 0345 72 70 10
E info@eelerwoude.nl
I www.eelerwoude.nl

Projectgegevens:

Projectnummer: P6284.2
Datum: 14-2-2014
Projectleider: R. dan Dijk
Opgesteld: V. de Lenne
Gecontroleerd: R. van Dijk

Onderzoek van Eelerwoude voldoet aan de eisen die het Ministerie van Economische Zaken stelt. Eelerwoude is lid van het Netwerk Groene Bureaus. Het Netwerk werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte. Het Netwerk heeft een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbende een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd, conform de geldende wet- en regelgeving ten aanzien van flora en fauna. Desondanks zal nooit een 100% volledig beeld van de aanwezige flora en fauna gegeven kunnen worden. Natuur is dynamisch, situaties kunnen veranderen.

De opmaak van dit rapport gaat uit van dubbelzijdig afdrukken

INHOUD

1	INLEIDING	5
2	HUIDIGE SITUATIE EN ONTWIKKELING	6
2.1	Huidige situatie en ontwikkeling.....	6
3	NATUURWETGEVING EN -BELEID	9
3.1	Flora- en faunawet beschermt dieren en planten	9
3.2	Natura 2000-gebieden, Natuurbeschermingswet 1998	12
3.3	Ecologische Hoofdstructuur	12
4	METHODE	13
4.1	Bureauonderzoek.....	13
4.2	Veldonderzoek	13
5	BESCHERMDE SOORTEN & EFFECTENBEOORDELING	14
5.1	Planten.....	14
5.2	Zoogdieren.....	14
5.3	Vogels	19
5.4	Amfibieën	20
5.5	Reptielen.....	20
5.6	Vissen	21
5.7	Ongewervelden.....	21
6	EHS-TOETSING-COMPENSATIE	22
6.1	Provinciale Ecologische Hoofdstructuur	22
6.2	Toetsingskader	22
6.3	Begrenzing ter plaatse	23
6.4	Wezenlijke waarden en kenmerken.....	26
6.5	Conclusie	26
7	CONCLUSIES	27
7.1	Conclusie	27
7.2	Geldigheid onderzoek.....	28
	LITERATUURLIJST.....	29
	BIJLAGE 1 POTENTIËLE VERBLIJFPLAATSEN VLEERMUIZEN	30
	BIJLAGE 2 EHS-KAART	31
	BIJLAGE 3 HEN-WATEREN.....	32

1

INLEIDING

Provincie Gelderland is voornemens om op diverse stukken langs de N319 verkeersmaatregelen uit te voeren. Bij het uitvoeren van deze maatregelen kunnen beschermde natuurwaarden in het geding komen. In verband met deze ontwikkeling is een toetsing van de plannen aan de natuurwetgeving en –beleid noodzakelijk. Met deze toetsing moet duidelijk worden of de ontwikkeling gerealiseerd kan worden en of er geen belemmeringen bestaan vanuit de natuurbescherming.

De eerste stap in deze toetsing is een quickscan flora en fauna. De quickscan richt zich op het verkrijgen van een geïnformeerd beeld van de mogelijke consequenties vanuit de natuurwetgeving en -beleid. Het onderzoek heeft bestaan uit een visuele inspectie van de locaties en het raadplegen van vrij beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde planten- en diersoorten. Op basis daarvan worden uitspraken gedaan over de (mogelijke) effecten van de voorgenomen ontwikkeling en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen.

In dit rapport worden de resultaten van de quickscan gepresenteerd en getoetst aan de natuurwetgeving.

2

HUIDIGE SITUATIE EN ONTWIKKELING

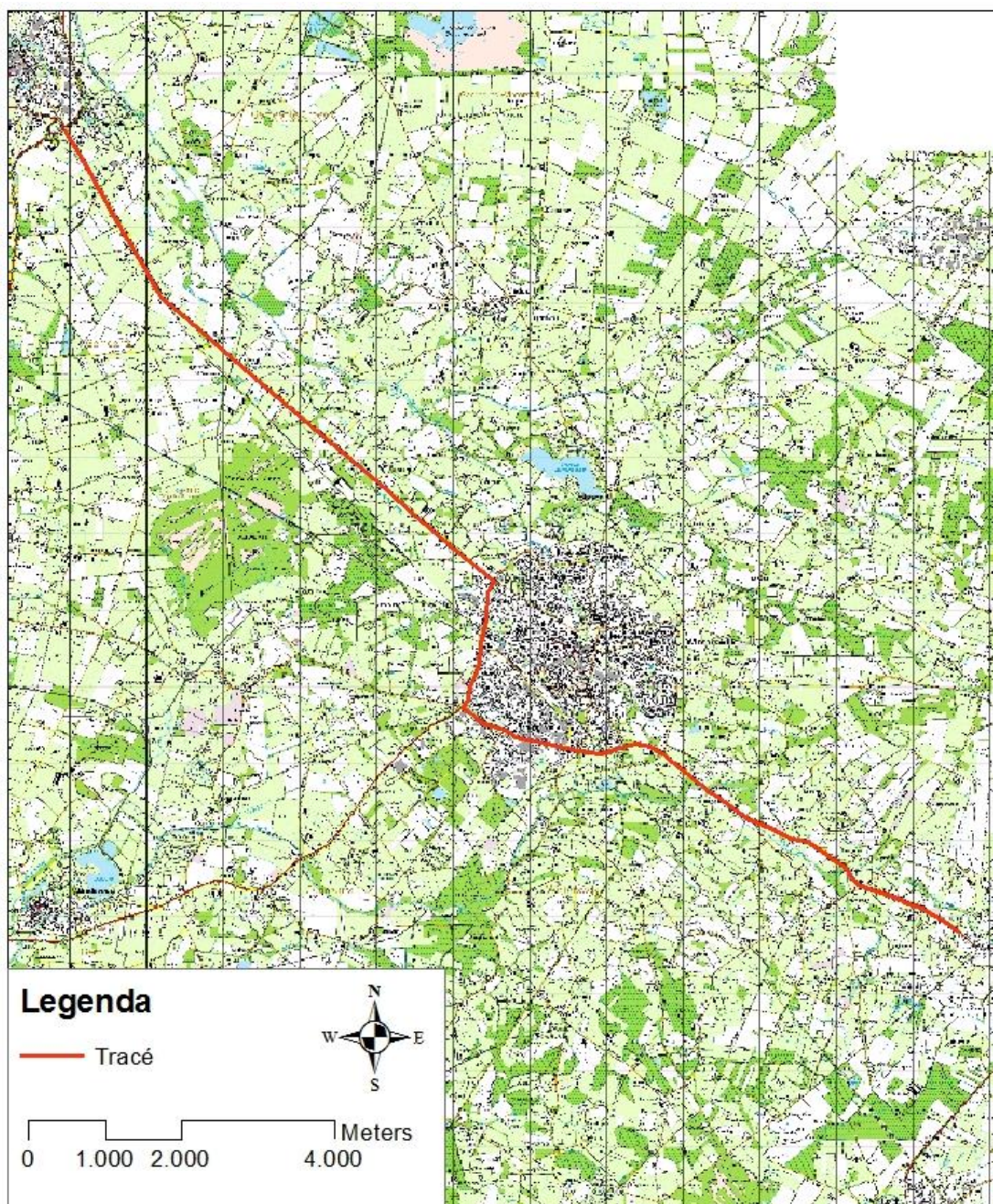
2.1 Huidige situatie en ontwikkeling

De projectlocatie bevindt zich langs de N319 (zie figuur 2). Het tracé van de N319 ligt ruwweg tussen Groenlo en Oeding (Duitsland). Deze weg bevindt zich in de Achterhoek en loopt door een vrij kleinschalig landschap met kleine boerenkavels met veel landschappelijke groenelementen en kleine en enkele grotere bosgebieden. Het tracé wordt gekruist door enkele watergangen (o.a. de Beneden en Boven Slinge). Langs het deel van het tracé tussen Groenlo en Winterwijk staan veel oude, forse bomen (voornamelijk zomereik, Amerikaanse eik en beuk). Langs het tracé tussen Winterswijk en Oeding staan weinig oudere bomen. Binnen dit tracé worden diverse verkeersmaatregelen genomen (o.a. aantakken zijwegen, aanleg rotondes, aanleg grasbetontegels en verwijderen enkele parkeerplekken). Om de voorgenomen werkzaamheden te kunnen realiseren zullen bomen gekapt worden (ongeveer 130 exemplaren) en zullen een paar watergangen verlegd worden. Onderstaande foto's geven een impressie van het tracé en de directe omgeving.

Figuur 1: Impressie tracé en directe omgeving (volgorde foto's van Oeding naar Groenlo)

Figuur 2: Tracé van de N319

3

NATUURWETGEVING EN -BELEID

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, namelijk een gebiedsgericht (Natuurbeschermingswet 1998) en een soortgericht spoor (Flora- en faunawet). Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 zijn de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in de nationale wetgeving geïmplementeerd. De kern van het natuurbeleid wordt gevormd door de Ecologische hoofdstructuur, dat een samenhangend netwerk vormt van natuurgebieden. In dit hoofdstuk wordt kort ingegaan op de relevante wetgeving en het natuurbeleid voor het plangebied.

3.1 Flora- en faunawet beschermt dieren en planten

De Flora- en faunawet is erop gericht om de Nederlandse biodiversiteit te beschermen. en de dieren en planten binnen de Nederlandse wetgeving de plek te geven die hen volgens de Europese afspraken toekomt. De Flora- en faunawet is overal en altijd van toepassing bij ontwikkelingen. In hoofdstuk 5 wordt verder ingegaan op de aanwezigheid van beschermde soorten. Voor meer informatie inzake de Flora- en faunawet zie de website van het ministerie van Economische Zaken: www.drloket.nl.

Bescherming planten en dieren

De Flora- en faunawet gaat over de bescherming van ongeveer 500 planten- en diersoorten, van de 36.000 soorten die in Nederland voorkomen. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij-principe').

De wet beschermt:

- Enkele vaatplanten
- Bijna alle zoogdieren
- Alle vogels
- Alle reptielen
- Alle amfibieën
- Enkele vissen
- Enkele ongewervelde (insecten en weekdieren)

Deze soorten zijn verdeeld in vijf beschermingsniveau's:

- licht beschermde soorten (tabel 1 van de Flora- en faunawet)
- middelmatig beschermde soorten (tabel 2 van de Flora- en faunawet),
- zwaar beschermde soorten (tabel 3 van de Flora- en faunawet)
- vogels
- vogels waarvan de nesten het hele jaar zijn beschermd

Verbodswet

De Flora- en faunawet is - in tegenstelling tot vele andere wetten - een verbodswet en geen gebodswet. Overtreding van de Flora- en faunawet is een economisch delict waarbij op basis van 'strafrecht' boetes worden gegeven en/of vervolging optreedt. Ook kan op basis van bestuursrecht bestuursdwang worden opgelegd. Personen worden individueel aansprakelijk gesteld en eventuele opdrachtgevers kunnen te maken krijgen met aansprakelijkheid en vervolgschade.

De verboden moeten ervoor zorgen dat in het wild levende planten en dieren zoveel mogelijk met rust worden gelaten. Handelingen die de wet verbiedt zijn:

- plukken, vangen en doden;
- verstoren;
- vernielen van leefgebied, nesten en hollen;
- weghalen van eieren;
- bezit en handel.

Onder bepaalde voorwaarden mogen deze handelingen wel uitgevoerd worden. U heeft dan een ontheffing of vrijstelling nodig of u werkt conform een gedragscode.

Figuur 3 geeft aan bij welke activiteiten welke instrumenten beschikbaar zijn.

Zorgplicht

De Flora- en faunawet gaat uit van de intrinsieke waarde van alle dieren en planten. De mens moet daar zorgvuldig mee omgaan. Daarom is de zorgplicht in artikel 2 van de wet opgenomen. De zorgplicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten en hun leefomgeving. Dat betekent dat iedereen naar redelijkheid nadelige effecten:

- moet voorkomen;
- moet beperken;
- ongedaan moet maken.

Licht Bescherming Zwaar		Bestendig beheer	Ruimtelijke ontwikkeling
	niet beschermde soorten	Zorgplicht	Zorgplicht
	Soorten van tabel 1 lichtste beschermingsregime algemene soorten	Vrijstelling Wel zorgplicht	Vrijstelling Wel zorgplicht
	Soorten van tabel 2 middelste beschermingsregime overige soorten	Gedragcode of Ontheffing	Gedragcode of Ontheffing
	Vogels	Gedragcode of Ontheffing	Gedragcode of Ontheffing
	Vogels met jaarrond beschermde nesten	Gedragcode of Ontheffing	Ontheffing
	Soorten van tabel 3 zwaarste beschermingsregime bijlage 1 AMvB bijlage IV Habitatrichtlijn	Gedragcode of Ontheffing	Ontheffing

Figuur 3. Overzicht mogelijke instrumenten om de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet te overtreden bij activiteiten. De tabellen in dit overzicht verwijzen naar de verschillende tabellen in de Flora- en faunawet.

3.2 Natura 2000-gebieden, Natuurbeschermingswet 1998

Natura 2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Deze gebieden worden in Nederland op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 beschermd.

Ten westen van het tracé tussen Groenlo en Winterswijk ligt het Korenburgerveen, dit Natura 2000-gebied ligt op ongeveer 400 meter van het tracé. Gezien de voorgenomen werkzaamheden wordt niet verwacht dat de werkzaamheden een invloed hebben op aangewezen habitattypen en -soorten. Met de voorgenomen realisatie wordt ook niet verwacht dat de kernopgaven van de Natura 2000-gebieden belemmerd worden in een mogelijke uitbreiding of kwaliteitsverbetering. Er wordt geen externe werking of cumulatie verwacht. Een vergunning of toetsing op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

3.3 Ecologische Hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is de kern van het Nederlandse natuurbeleid. De EHS is in provinciale structuurvisies uitgewerkt. In of in de directe nabijheid van de EHS geldt het 'nee, tenzij'- principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

Een deel van het plangebied ligt of grenst aan EHS-gebied. Vastgesteld moet worden of er met de voorgenomen werkzaamheden sprake is van een wezenlijk effect op de intrinsieke waarden ter plekke. In Hoofdstuk 6 wordt dit in een beknopte EHS-toetsing getoetst.

4

METHODE

De aanwezige natuurwaarden zijn in beeld gebracht op basis van een verkenning van bestaande inventarisatiegegevens en een veldbezoek op woensdag 29 januari 2014.

4.1 Bureauonderzoek

Voor het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van landelijke, provinciale en, indien beschikbaar, regionale verspreidingsinformatie. Landelijke en provinciale verspreidingsinformatie zijn geraadpleegd met betrekking tot planten, dagvlinders, amfibieën, reptielen, vogels en zoogdieren. Hiervoor zijn met name verspreidingsatlassen geraadpleegd. Uit de landelijke verspreidingsinformatie (atlassen), welke deels gedateerd zijn, moet blijken of in de omgeving van de locatie in het verleden strikt beschermde soorten zijn aangetroffen. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn daarbij veelal niet bekend. Deze gegevens hebben vaak betrekking op atlasblokken (5x5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom veelal betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied.

De websites www.waarneming.nl en www.telmee.nl zijn ook geraadpleegd. Een groot aantal amateurs kan op deze websites hun natuurwaarnemingen kwijt. De site wordt gecontroleerd door een validatiecommissie. Soortwaarnemingen via deze bron zijn redelijk betrouwbaar, maar kunnen moeilijk geverifieerd worden. Wel kan het een beeld geven van mogelijke soorten in de regio. Waarnemingen zijn, in tegenstelling tot atlassen, vaak tot op de exacte locatie te herleiden.

4.2 Veldonderzoek

Het veldbezoek op 29 januari 2014 was verkennend van aard, waarbij aan de hand van de aanwezige terreintypen het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten is bepaald dan wel ingeschat. Tijdens het veldbezoek zijn natuurwaarden die zich binnen de invloedssfeer van de weg bevinden op hoofdlijnen in beeld gebracht. Het veldbezoek is door V. de Lenne, ecologisch adviseur bij Eelerwoude, uitgevoerd bij droog weer met een temperatuur van ongeveer 8 graden.

5

BESCHERMDE SOORTEN & EFFECTENBEOORDELING

5.1 Planten

Voorkomen en functie

Er zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde plantensoorten aangetroffen langs het tracé. Het tijdstip van jaar was echter ook niet geschikt voor het inventariseren van planten. Direct langs het tracé bestaat de vegetatie veelal uit flora van voedselrijkere milieus. Op een aantal plekken zijn de omstandigheden wat schraler en kunnen lichtbeschermde soorten als grasklokje (tabel 1) in de berm voorkomen. Voor licht beschermde soorten geldt een vrijstelling bij ontwikkelingen. Het voorkomen van strenger beschermde soorten of van bedreigde soorten is in de voedselrijke milieus niet erg waarschijnlijk. Direct langs de beekloop van de Beneden en Boven Slinge en de bosgebieden op korte afstand van het plangebied kunnen wel zwaardere beschermde plantensoorten voorkomen (bosgeelster, slanke sleutelbloem, rietorchis) hier vinden echter geen werkzaamheden plaats.

Effecten en ontheffing

Op de locaties waar werkzaamheden plaatsvinden worden geen zwaardere beschermde plantensoorten verwacht. Negatieve effecten op beschermde flora worden uitgesloten.

Conclusie planten: Met de voorgenomen werkzaamheden worden geen negatieve effecten op flora verwacht. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk.

5.2 Zoogdieren

5.2.1 Vleermuizen

Voorkomen en functie

De directe omgeving langs het tracé is door de afwisseling en aanwezigheid van oude beplanting op diverse locaties geschikt als leefgebied voor diverse vleermuissoorten als gewone dwergvleermuis, laatvlieger ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis en eventueel franjestaart, watervleermuis en baardvleermuis.

Tijdens het dagbezoek is beoordeeld of het tracé en directe omgeving geschikt is voor vleermuizen. Hierbij is onderscheid gemaakt in: verblijfplaats, vliegroute en foerageergebied.

Verblijfplaats

Vleermuizen maken gedurende het jaar gebruik van een netwerk van vaste rust- en verblijfplaatsen. Deze verblijfplaatsen kunnen de volgende functies hebben:

- Kraamverblijfplaats.
- Zomerverblijfplaats.
- Paar- en/of baltsverblijfplaats.
- Winterverblijfplaats.

Onder de vleermuizen zijn gebouwbewonende en/of boombewonende soorten aanwezig. Gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn hoofdzakelijk gebouwbewonend. Rosse vleermuis en watervleermuis zijn voornamelijk boombewonend en gewone grootoorvleermuis en ruige dwergvleermuis bewonen zowel bomen als gebouwen. Voorbeelden van verblijfplaatsen in gebouwen zijn ruimtes in spouwmuren en achter boeiboorden en gevelbetimmering. Holten en spleten in bomen en ruimtes achter loszittend schors zijn voorbeelden van verblijfplaatsen in bomen.

Vanuit de verschillende functies van de verblijfplaats worden weer andere eisen gesteld aan bijvoorbeeld het klimaat, de toegankelijkheid en de expositie van het verblijf ten opzichte van de zon. Als kraam- en winterverblijfplaats worden meestal gebouwen en/of bomen uitgekozen waarbinnen een constant klimaat heerst. Bij gebouwen zijn dit voornamelijk woningen met een spouwmuur of een geïsoleerd dak. Sommige vleermuizen hebben aan een opening van 1-2 cm voldoende om naar binnen te kruipen. Bij bomen gaat het meestal om dikke, oude bomen met een dikke restwand.

Direct langs het tracé is geen bebouwing aanwezig. In de directe omgeving is wel geschikte bebouwing aanwezig die als verblijfplaats voor vleermuizen kan dienen.

Met name tussen Groenlo en Winterswijk zijn veel oudere bomen aanwezig waarvan een deel potentieel geschikt is als verblijfplaats voor vleermuizen (zie figuur 4). Langs een groot gedeelte van dit deel van het tracé staan oude forse bomen. Het gaat voornamelijk om zomereik, Amerikaanse eik en beuk. Ondanks dat deze bomen goed onderhouden zijn, zijn (mede door de leeftijd) in een aantal van deze bomen toch holten en kieren ontstaan door takbreuken, ingerotte snoeiwonden of door spechten. Een aantal van deze holten zijn geschikt als vleermuisverblijfplaats. Ten tijde van het veldbezoek zijn geen vleermuizen aangetroffen in de holten, echter een groot deel van deze holten zijn door de hoogte en ligging niet te controleren vanaf de grond.

Vliegroute/foerageergebied

Alle lijnvormige structuren langs de weg kunnen in meerdere of minder mate gebruikt worden als vliegroute door vleermuizen. Met name de oude bomenlaan tussen Groenlo en Winterwijk is door de omvang en ligging in het landschap erg geschikt als vliegroute voor vleermuizen. Een merendeel van het tracé is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen in de luwte van de bomen en beplanting kunnen diverse soorten foerageren. Vooral de overgangen tussen het opener landschap en de beboste gebieden en boven de Beneden en Boven Slinge zijn erg geschikt als foerageergebied voor meerdere vleermuissoorten.

Effecten en ontheffing

Alle vleermuissoorten zijn strikt beschermd onder de Flora- en faunawet. Het verjagen, vangen en doden van individuen van beschermde soorten, evenals het verstoren of vernielen van vaste verblijfplaatsen (inclusief de functionele leefomgeving) is verboden vanuit de Flora- en faunawet. De functionaliteit van verblijfplaatsen van vleermuizen dient te allen tijde gegarandeerd te blijven.

Verblijfplaatsen

Met de voorgenomen ontwikkeling zijn negatieve effecten op vleermuizen niet uit te sluiten. In een aantal van de oudere te kappen bomen langs het tracé in het gedeelte Groenlo - Winterswijk (zie bijlage 1) zijn geschikte holten en spleten aanwezig die als verblijfplaats voor vleermuizen kunnen dienen. Nader onderzoek naar vleermuizen voor dit gedeelte van het tracé is noodzakelijk om te bepalen of deze bomen een functie hebben als verblijfplaats voor vleermuizen en zo ja welke.

Vliegroute/foerageergebied

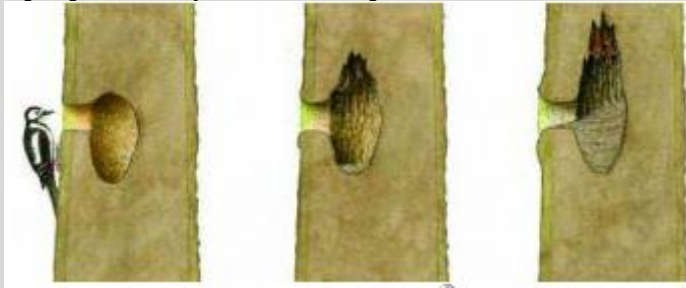
Met de voorgenomen werkzaamheden worden geen negatieve effecten op foerageergebied van vleermuizen verwacht. Foerageergebied blijft ook na uitvoering van de werkzaamheden voldoende voorhanden. Negatieve effecten op vliegroutes kunnen niet op voorhand uitgesloten worden. Langs het gedeelte van het tracé Groenlo-Winterswijk worden op bepaalde locaties meerdere bomen achter elkaar gerooid, waardoor grote gaten in eventuele vliegroutes ontstaan. De afstand die vleermuizen overbruggen over open gebied is afhankelijk van de soort. Om inzicht te krijgen of deze laan gebruikt wordt als vliegroute en zo ja in welke mate en door welke soorten dient dit nader onderzocht te worden.

Conclusie vleermuizen: Met de voorgenomen ontwikkeling zijn negatieve effecten op vleermuizen niet op voorhand uit te sluiten. Voor het gedeelte van het tracé tussen Winterwijk en Groenlo (zie bijlage 1) dient nader onderzocht te worden of deze laan als vliegroute dient en of er verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn.

Spechtenholen als vleermuisverblijfplaats

Spechtenholen verschaffen naast spechten, vele andere vogels en vleermuizen een onderkomen.

Spechten gebruiken een holte jaren achtereen en houden daarvoor de toegang open. Als ze dat niet doen herstelt de boom zich en groeit de opening dicht. Als een holte lange tijd in gebruik is begint na verloop van jaren het 'plafond' steeds verder naar boven door te rotten, terwijl de rottingsresten de 'vloer' ophogen. Zo'n holte met opgehoogde bodem is heel geschikt voor vleermuizen, want in tegenstelling tot vogels gebruiken ze juist het bovenste gedeelte van een holte.

Figuur 1 Holtevorming (tekening: P. Twisk)

Figuur 4: voorbeeld van holtevorming

5.2.2 Grondgebonden zoogdieren

Voorkomen en functie

Tabel 1-soorten

In het plangebied zijn sporen en individuen aangetroffen van diverse grondgebonden zoogdieren van tabel 1 van de Flora- en faunawet als algemene muizensoorten, haas, en mol. Daarnaast kunnen ook andere tabel 1-soorten, als vos, ree, bunzing, egel, wezel en hermelijn binnen de invloedssfeer van het tracé voorkomen.

Tabel 2 en 3-soorten

In de (directe) omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van steenmarter, eekhoorn, das en boommarter. Steenmarter en eekhoorn staan in tabel 2 van de Flora- en faunawet en das en boommarter in tabel 3.

Steenmarter en eekhoorn

Mogelijk komen zwaardere en (strikt) beschermde soorten zoals eekhoorn en steenmarter voor binnen het plangebied. Beide soorten komen algemeen voor langs het gehele tracé (zoogdiervereniging). Verblijfplaatsen van steenmarter of eekhoorn zijn echter niet aanwezig in de bomen direct langs het tracé. Het is mogelijk dat steenmarter en eekhoorn het gebied gebruiken om te foerageren of doorheen te migreren.

Das

Van das zijn waarnemingen bekend uit het gebied ten zuiden van Winterswijk (Hier bevinden zich tevens enkele burchten. In de Atlas Gelderland zijn geen waarnemingen van aangereden dassen vermeld op het tracé. Op basis hiervan kan worden verondersteld dat de das minimaal tot geen gebruik maakt van de landbouwgronden in de nabije omgeving van het tracé als foerageergebied.

Boommarter

In het bosgebied ter hoogte van het Korenburgerveen (noord-westkant) zijn waarnemingen bekend van boommarter (zoogdiervereniging). Gezien verspreidingsgebied en biotoopvoorkeur wordt boommarter niet verwacht binnen de invloedssfeer van het tracé. De soort is verstoringgevoelig en zal redelijkerwijs geen laanbomen bewonen. Wel kan het tracé gebruikt worden door een enkel migrerend individu.

Effecten en ontheffing

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van de genoemde zoogdieren van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten, omdat er voldoende alternatief leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling. Wel geldt de algemene zorgplicht ten aanzien van deze soorten (zie bijlage 1).

Steenmarter, eekhoorn, das en boommarter

Het is het mogelijk dat steenmarter en eekhoorn binnen de invloedssfeer van het plangebied foerageren. Daarnaast is het mogelijk dat bovengenoemde soorten het

plangebied gebruiken tijdens migratie. In het kader van de herinrichting van de weg wordt er vanuit gegaan dat er geen wezenlijke aantasting van foerageergebied of van de migratiemogelijkheden optreedt.

Overige soorten Flora- en faunawet

Andere zwaar(der) beschermde grondgebonden zoogdiersoorten (o.a. veldspitsmuis en otter) worden niet rondom het tracé verwacht vanwege het ongeschikte biotoop en/of het bekende verspreidingsgebied van de soorten.

Conclusie grondgebonden zoogdieren: Nader onderzoek of een ontheffing Flora en faunawet is voor beschermde grondgebonden zoogdieren niet aan de orde.

5.3 Vogels

Voorkomen en functie

Onder andere de volgende vogelsoorten zijn in en rondom het tracé aangetroffen: Grote bonte specht, groene specht, boomklever, boomkruiper, koolmees, pimpelmees, goudvink, roodborst, ekster, zwarte kraai, vink, keep, holenduif, grote lijster, kramsvogel, merel en houtduif. Daarnaast kunnen ook andere vogelsoorten in het plangebied voorkomen. Koolmees, ekster, zwarte kraai, grote bonte specht, groene specht, boomklever, boomkruiper en pimpelmees vallen onder categorie 5 van de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten'.

Effecten en ontheffing

Broedvogels algemeen

In de te kappen bomen zijn verscheidene (oude) nesten aanwezig van zwarte kraai/ekster en houtduif. Ook kunnen in de holten en spleten van de te kappen bomen holenbroeders als boomklever, grote bonte specht, spreeuw, holenduif, kool en pimpelmees etc. tot broeden komen. Voor alle beschermde, inheemse (ook de algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt vanuit de Flora- en faunawet een verbod op handelingen die nesten of eieren beschadigen of verstoren. Ook handelingen die een vaste rust- of verblijfplaats van beschermde vogels verstoren, zijn niet toegestaan. Verstoring kan in veel situaties worden voorkomen door verstorende maatregelen buiten het broedseizoen uit te voeren. De periode van 15 maart tot 15 juli wordt over het algemeen beschouwd als broedseizoen. Voor de Flora en faunawet zijn echter alle bewoonde nesten beschermd, ongeacht het tijdstip van het jaar. De genoemde termijn dient daarom niet al te strikt te worden toegepast. In de praktijk betekent dit dat verstorende werkzaamheden buiten het broedseizoen uitgevoerd moet worden, tenzij onderzoek heeft uitgewezen dat broedvogels afwezig zijn.

Categorie 5

In de sinds 2009 geldende 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' zijn in categorie 5 van deze lijst een aantal vogelsoorten opgenomen die ook binnen het plangebied zijn aangetroffen. Het gaat om een groep van broedvogelsoorten die vaak terugkeert naar de plaats waar ze hebben gebroed, maar die ook voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats door bijvoorbeeld ruimtelijke ontwikkelingen verloren is gegaan, uit te wijken naar andere locaties in de omgeving. In deze situatie gaat het

onder andere om koolmees, pimpelmees, grote bonte specht, boomkruiper en boomklever.

Jaarrondsoorten - categorie 1 tot en met 4

Rust- en verblijfplaatsen van vogelsoorten van categorie 1 tot en met 4 zijn jaarrond beschermd in de Flora- en faunawet. Ook de functionele leefomgeving is daarbij beschermd. Binnen de invloedssfeer van het tracé zijn geen verblijfplaatsen van vogels aangetroffen die jaarrond beschermd zijn, deze worden ook niet verwacht aangezien de bomen direct langs drukke wegen staan.

Conclusie vogels: Indien rekening wordt gehouden met het broedseizoen is een ontheffing Flora- en faunawet of nader onderzoek naar vogels niet noodzakelijk.

5.4 Amfibieën

Voorkomen en functie

Een aantal soorten, zoals bruine kikker, bastaardkikker, gewone pad en kleine watersalamander, kunnen het de directe omgeving gebruiken als leefgebied. Met name bruine kikker en gewone pad kunnen de watergangen langs het tracé tevens gebruiken als voortplantingsbiotoop. (Strikt) beschermde amfibieën (oa knoflookpad, kamsalamander of rugstreeppad) worden niet verwacht in het plangebied omdat in de directe nabijheid geen geschikte habitats voor deze soorten aanwezig zijn en/of het tracé buiten het bekende verspreidingsgebied valt. In de ruimere omgeving zijn wel verspreidingsgegevens van beschermde amfibieën bekend (heikikker, poelkikker (Korenburgerveen)) boomkikker (ten oosten van Groenlo) en kamsalamander (poelen rondom Winterswijk).

Effecten en ontheffing

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een (tijdelijke) verstoring van genoemde amfibieën van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten omdat er voldoende leefgebied aanwezig blijft en het gebied na werkzaamheden weer geschikt is voor deze soorten. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling.

Conclusie amfibieën: Met de voorgenomen werkzaamheden worden geen negatieve effecten op beschermde amfibieën verwacht. Nader onderzoek of een ontheffing Flora- en faunawet is niet noodzakelijk voor beschermde amfibieën.

5.5 Reptielen

Voorkomen en functie

In het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van reptielen. Deze worden gezien verspreidingsgegevens en biotoop ook niet verwacht in of in de nabije omgeving van het tracé. In de ruimere omgeving (o.a. Korenburgerveen) zijn wel een aantal beschermde reptielen verwacht. Binnen de invloedssfeer van het tracé worden geen reptielen verwacht.

Effecten en ontheffing

Reptielen worden niet verwacht binnen de invloedssfeer van het tracé. Met de voorgenomen ontwikkeling worden negatieve effecten op reptielen uitgesloten.

Conclusie reptielen: Met de voorgenomen werkzaamheden worden geen negatieve effecten op beschermde reptielen verwacht. nader onderzoek of een ontheffing Flora- en faunawet is niet noodzakelijk voor beschermde amfibieën.

5.6 Vissen

Voorkomen en functie

Langs het tracé liggen meerdere sloten en watergangen. Mogelijke beschermde soorten die op basis van het aanwezige biotoop voor kunnen komen zijn kleine modderkruiper (tabel 2) en bittervoorn (tabel 3) en beekprik (tabel 3). Kleine modderkruiper, bittervoorn en beekprik komen in lage dichtheden voor in de achterhoek (bron: Visatlas Gelderland). Bittervoorn en kleine modderkruiper zijn niet vastgesteld in de beken grenzend of kruisend aan de N319. Beekprik is vastgesteld in de Boven-Slinge ter hoogte van Aalbrinkbos en Stermerdinkbos (ten zuiden van Winterswijk).

Effecten en ontheffing

Beekprik komt voor in de Bovenslinge (net onder Winterswijk), De Boven-Slinge kruist de N319. Er vinden geen werkzaamheden plaats aan deze watergang. Langs het tracé worden enkele kleinere watergangen verlegd, in deze watergangen worden geen (beschermde) vissen verwacht. Negatieve effecten op beschermde vissen worden uitgesloten.

Conclusie vissen: Met de voorgenomen werkzaamheden worden geen negatieve effecten op (beschermde) vissen verwacht. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk.

5.7 Ongewervelden

Voorkomen en functie

Van de overige soortgroepen als dagvlinders en libellen kan gesteld worden dat de beschermde soorten voornamelijk gebonden zijn aan specifieke terreintypen zoals hoogveen, droge- en vochtige heiden en vennen. Deze biotopen worden voornamelijk in natuurgebieden aangetroffen en ontbreken direct langs het tracé. Populaties van beschermde ongewervelden worden daarom niet verwacht in het plangebied.

Effecten en ontheffing

Beschermde ongewervelden worden niet binnen de deelgebieden verwacht. Er worden dan ook geen effecten op beschermde ongewervelden verwacht.

Conclusie ongewervelden: Met de voorgenomen werkzaamheden worden geen negatieve effecten op beschermde ongewervelden verwacht. Nader onderzoek of een ontheffing Flora- en faunawet is niet noodzakelijk voor ongewervelden.

6

EHS-TOETSING-COMPENSATIE

6.1 Provinciale Ecologische Hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is de kern van het Nederlandse natuurbeleid. De EHS is in provinciale structuurvisies en verordeningen uitgewerkt). Het ruimtelijke beleid voor de EHS is gericht op behoud en ontwikkeling van de wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS. Daarom geldt in de EHS het 'nee' tenzij-regime. Als een voorgenomen ingreep de nee, tenzij-toets met positieve gevolg doorloopt kan de ingreep plaatsvinden. Eventuele nadelige effecten moeten worden gemitigeerd en de resterende schade moet worden gecompenseerd. Als een voorgenomen ingreep niet voldoet aan de voorwaarden uit het nee, tenzij-regime dan kan de ingreep niet plaatsvinden.

In dit hoofdstuk wordt op hoofdlijnen uitgezet wat de compensatie ongeveer omvat en op welke wijze en waar deze gecompenseerd kan worden. E.e.a. kan in omvang nog wijzigen richting een definitief plan. De oppervlaktematen mogen daarom niet te strikt genomen worden. Bij het definitieve ontwerp kan de te compenseren oppervlakte zowel afnemen als toenemen.

Kader 1: EHS wordt GNN

De huidige EHS wordt in de nieuwe omgevingsvisie van de Provincie vervangen door het Gelders natuurnetwerk (GNN) en de Groene ontwikkelingszone (GO). Bestaande en nog te ontwikkelen natuur komt in hoofdlijnen overeen met de EHS-natuur. De overige EHS wordt opgenomen als GO, wat grotendeels overeenkomt met de EHS verweven en EHS verbinden. In de onderstaande tekst wordt zo veel mogelijk aangesloten bij de nieuwe naamgeving.

In het nieuwe beleid blijft de bestaande natuur (GNN) beschermd onder het 'Nee, tenzij-principe' en de compensatieplicht. In het GO moeten nieuwe ontwikkelingen leiden tot een meerwaarde van het natuurnetwerk.

6.2 Toetsingskader

Een significante aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van het GNN is niet toegestaan tenzij:

- Er sprake is van redenen van groot openbaar belang;
- Er geen alternatieven zijn;
- De resterende schade (na mitigatie) wordt gecompenseerd.

Voor relatief kleinschalige ontwikkelingen is een ontheffing van dit verbod mogelijk, mits wordt aangetoond en verzekerd dat deze wijziging:

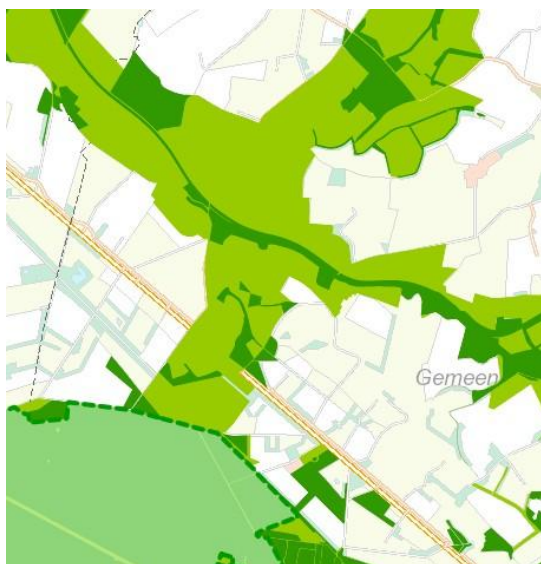
- De wezenlijke kenmerken en waarden slecht in beperkte mate aantast.
- De kwaliteit en kwantiteit van de GNN op het betreffende gebiedsniveau tenminste behoudt.
- Plaatsvindt na een zorgvuldige afweging van alternatieve locaties
- Maatregelen bevat die resulteren in een goede landschappelijke en natuurlijke inpassing.

Op basis van de voorgenomen plannen en de impact die dit heeft op de EHS ter plekke, moet geconcludeerd worden dat dit project valt onder kleinschalige ontwikkelingen in de EHS.

6.3 Begrenzing ter plaatse

In bijlage 2 is een grotere uitsnede van de EHS ter plekke weergegeven. Te zien is dat de EHS het plangebied op een paar locaties kruist en op meerdere locaties direct grens aan het tracé, tevens is een deel van weggedeelte binnen in de kern van Winterwijk aangeduid als EHS. Van deze locaties is in onderstaand figuren een uitsnede weergegeven. In figuur 1

De weg zelf maakt eveneens onderdeel uit van het GNN ter plekke bij figuur 1 en 2 en bij de kruising Van de Slinge bij figuur 3 en 4 . De watergangen ten zuiden van Winterwijk zijn HEN-wateren (Hoogst Ecologisch Niveau). Het gaat hier om de Beneden-Slinge en Boven-Slinge, welke deels binnen de begrenzing van het GGN liggen (zie bijlage 3).

Figuur 5: Ligging van de EHS ter plekke ter hoogte van het Korenburgerveen donkergroene vlakken (GNN) lichtgroen(GO).

Figuur 6: Deel van het wegtrace binnen de bebouwde kom dat als EHS is begrenst.

Figuur 7,8,en 9: Uitsneden van de EHS ter plekke ter hoogte van het gedeelte van het traject Winterwijk-Oeding waarbij de begrenst EHS direct grens aan de EHS, en het tracé een paar keer wordt gekruist door de Slinge.

Delen van het plangebied vallen binnen het Gelders Natuurnetwerk. Binnen het project zijn twee onderdelen waarvoor een bestemmingsplanwijziging noodzakelijk is (aanleg rotonde en overige aanpassingen van de weg). Binnen de begrensde EHS vinden geen werkzaamheden plaats waarvoor een bestemmingsplanwijziging noodzakelijk is. De geplande rotonde en overige wegaanpassingen vinden buiten de begrensde EHS plaats. Wel worden er enkele bomen gekapt direct langs de weg in gedeeltes die als EHS begrensd zijn. Echter het bestemmingplan Buitengebied Oost Gelre en Winterswijk maakt het kappen van bomen direct langs de weg mogelijk, wanneer er bomen teruggeplaatst worden. Een compensatieopgave is niet van toepassing. Wel zal de herplant van bomen (privaat- of publiekrechtelijk) moeten worden vastgelegd. Het is aan te bevelen om de herplant zodanig te plaatsen dat doorlopende lijnvormige groenstructuren voor vleermuizen (vliegroutes) worden behouden, hersteld of versterkt, zie ook paragraaf 5.2.1. Tevens is het aan te bevelen om te kiezen voor boomsoorten die passen bij de natuur- en landschapswaarde van het gebied, zoals de zomereik.

6.4 Wezenlijke waarden en kenmerken

Om een zorgvuldige afweging te kunnen maken zullen de te beschermen en te behouden wezenlijke kenmerken en waarden per gebied moeten worden gespecificeerd. In Gelderland is dit nog niet in de nieuwe omgevingsvisie vastgelegd, echter, vanwege de beperkte afwijkingen ten opzichte van de oude omgevingsvisie wijken ook de kernkwaliteiten voor de omgeving naar verwachting nauwelijks af.

De wezenlijke waarden zijn de actuele en potentiële waarden, gebaseerd op de natuurdoelen voor het gebied (Natuurbeheerplan Gelderland 2013). Het gaat daarbij om: de bij het gebied behorende natuurdoelen en – kwaliteit, geomorfologische en aardkundige waarden en processen, de waterhuishouding, de kwaliteit van bodem, water, lucht, rust, stilte, donkerte en openheid, de landschapsstructuur en de belevingswaarde. Ter hoogte van de begrensde EHS vinden geen werkzaamheden plaats die deze waarden en kenmerken significant aantasten, een nadere toetsing is niet noodzakelijk.

6.5 Conclusie

Door de voorgenomen ontwikkeling treedt geen afname van het areaal EHS op. Tevens worden de wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS niet significant aangetast. Een herbegrenzing van de EHS met bijbehorende voorwaarden zoals compensatie is niet van toepassing. Wel is het van belang dat de te kappen bomen worden herplant en dat deze herplant privaot- of publiekrechtelijk wordt vastgelegd. Het is aan te bevelen om de herplant zodanig te plaatsen dat doorlopende lijnvormige structuren voor vleermuizen worden behouden, hersteld of versterkt. Tevens is het aan te bevelen om te kiezen voor boomsoorten die passen bij de natuur- en landschapswaarde van het gebied, zoals de zomereik.

7

CONCLUSIES

7.1 Conclusie

Natura 2000-gebied en EHS-gebied

Een vergunning of toetsing op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 wordt niet noodzakelijk geacht. Door de voorgenomen ontwikkeling treedt geen afname van het areaal EHS op. Tevens worden de wezenlijk waarden en kenmerken van de EHS niet significant aangetast. Een nadere toetsing of het uitvoeren van compensatie is niet van toepassing. Wel is het van belang dat de te kappen bomen worden herplant en dat deze herplant privaat- of publiekrechtelijk wordt vastgelegd. Het is aan te bevelen om de herplant zodanig te plaatsen dat doorlopende lijnvormige structuren voor vleermuizen worden behouden, hersteld of versterkt. Tevens is het aan te bevelen om te kiezen voor boomsoorten die passen bij de natuur- en landschapswaarde van het gebied, zoals de zomereik.

Flora en faunawet

In het plangebied komen een aantal broedvogels voor. Voor alle beschermde, inheemse (ook de algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt vanuit de Flora- en faunawet een verbod op handelingen die nesten of eieren beschadigen of verstoren. Ook handelingen die een vaste rust- of verblijfplaats van beschermde vogels verstoren, zijn niet toegestaan. In de praktijk betekent dit dat verstorende werkzaamheden alleen buiten het broedseizoen¹ uitgevoerd mogen worden, tenzij nader onderzoek heeft uitgewezen dat broedvogels afwezig zijn.

Met de kap van de bomen kunnen negatieve effecten op vleermuizen niet op voorhand uitgesloten worden. Nader onderzoek naar vleermuizen moet duidelijk maken of het plangebied een functie heeft voor vleermuizen en zo ja welke.

Voor vleermuizen dient jaarrond onderzoek uitgevoerd te worden in de periode april-september. Onderstaande tabel geeft de onderzoeksperiode en methode weer.

Nader onderzoek	Onderzoeksperiode	Aantal bezoeken	Methode
Vleermuizen	15 mei - 15 juli	2	Vleermuisprotocol
	15 augustus - 30 september	2	

Tabel 1. Nader onderzoek.

¹ In het kader van de Flora- en faunawet wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Globaal gaat het echter om de periode van 15 maart tot 15 juli.

7.2 Geldigheid onderzoek

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen. Het bevoegd gezag (ministerie van Economische Zaken in deze) hanteert de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar strikt beschermde soorten (tabel 3 soorten en vogels):

“Onderzoeksgegevens mogen maximaal 3 jaar oud zijn in gebieden waar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen drie jaar. In gebieden waar dit niet voor geldt, moeten de gegevens recenter zijn.”

Voor onderzoeken waar alleen soorten van tabel 1 en/of 2 van de Flora- en faunawet aan de orde zijn, mag worden volstaan met een geldigheid van 5 jaar. Waarbij ook geldt dat er in die periode weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen optreden.

Dit rapport gaat in op de effecten van de ontwikkeling zoals beschreven in hoofdstuk 5. Wijzigingen of aanpassingen in de ontwikkeling kunnen tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten leiden.

LITERATUURLIJST

Dienst Regelingen, 2009. *Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijk ingrepen Flora- en faunawet.*

Dienst Regelingen, 2009. *Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijk ingrepen.*

Koninklijke Vermande, 1999-2007. *Planten en dieren, Flora- en faunawet, band 1, 2, 3 en 4*, SDU Uitgeverij, Den Haag.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2004. *501 Algemene Maatregel van Bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen*, Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden.

Van Kessel, & J. Kranenberg, *vissenatlas Gelderland. Ecologie en verspreiding van zoetwatervissen in Gelderland. Uitgeverij Profiel, Bedum*

Internet

- Waarnemingen soorten - www.zoogdieratlas.nl
- Waarnemingen soorten - www.telmee.nl
- Waarnemingen soorten - www.waarneming.nl
- Natuurbeheerplan en atlas Gelderland - www.provincieogelderland.nl

BIJLAGE 1 POTENTIËLE VERBLIJFPLAATSEN VLEERMUIZEN

BIJLAGE 2 EHS-KAART

BIJLAGE 3 HEN-WATEREN

